

Asta Giniūnienė
Kryžiaus kelias Lietuvoje XVIII a. antroje pusėje–XX a. pradžioje. Sklaida ir raiška. V., 2013
Dailininkė Edita Namajūnienė

Tai pirmoji lietuvių dailėtyroje tokia išsami monografija, skirta Kryžiaus kelio (kalvarijos, Via Crucis) sklaidai ir raiskai Lietuvoje aptarti. Knygoje nuoskeliai išnagrinėta, kaip nuo XVIII a. Kristaus kančios kelio pamaldumas, koncentruojantis didžiojoje kalvarijoje ar tarp vienuolynų sienų, pamažu ėmė skleisti ir per pusantro šimto metų pasiekė net atkampiausias bažnyčias ir palietė kiekvieno tikinčiojo širdį. Surasti ir identifikuoti daugelio Lietuvos bažnyčių stacijų siužetų pirmavaizdžiai, pateikta naujų faktų apie jau išnykusias kalvarijas, aptarta ir dailėtyrininkų iki šiol visiškai neliesta paveldo sritis – šventoriuose rengti Kryžiaus keliai.

KĘSTUTIS ZAPKUS

Kęstutis Zapkus. Tapyba ir piešiniai. V., 2014
Sudarytoja Laima Kreivytė

Du dešimtečius rengta monografija, supažindinanti su vienu iš garsiausių šiandieninių lietuvių išeivijos dailininkų kūrėjos panorama, apimančia daugiau nei 50 metų laikotarpį. Knygoje publikuojami K. Zapkaus „Užrašai apie mano tapybą“, Lucy R. Lippardo, Marjorie Welish ir Sandros Skurvidos straipsniai apie K. Zapkaus kūrybą. Albumas išleistas VšĮ „Lietuvos išeivijos dailės fondas“ pastangomis.

studentų bendrabiūtį (ten vyko visų vargū pamokos) radau laisvą instituto mašiną ir, pagavęs soferį, nugabenau darbus į Parodų rūmus parodai, skirtai „Mūsų jūros“ lozungui. Nugabenau „Palangos tiltą“ ir, kad komisija turėtų malonumo atmetimui, dadėjau dar porą kitų: „Mano jaunystės rytas“ ir „Kaimelis Paneryje“.

1971 m. gruodžio 30 d.

Paskutinės senųjų metų dienos. Turėjau vargo: reikėjo rusiškai užpildyti anketą, paruošti paskutiniųjų penkerių metų pagrindinių darbų nuotraukas ir išsiųsti į Maskvą kokiame tai ruošiamam *spravočnikui*...

1973 m. liepos 18 d.–rugpjūtis. Palangoje

Kelialapis išpirktas nuo liepos 15 d. Institute darbas užsibaigė, Buhalterijoje networka. Atostogos nuo 15, o pinigų nėra <...> Pirmadienį pirkau lėktuvo bilietą. Dirbtuvėje tapomą pagal Fondo užsakymą „Kolūkiečio portretą“ užskau išdžiovinimui. Institute palikau pareiškimą, kad atostogų pinigų pervestų į mano sąskaitą <...> Malonu plūduriuoti debesyse ir skaityti per lėktuvo langą tėviškės gelstantį peizažą. Trakai – tikra pasaka iš lėktuvo. Po minutės – Elektrėnai, Žiežmariai... Ir čia dangus užsiniakė. Aplinkui rūkas kaip vilna. Taip gera palikti viską, užmerkti akis ir mėgautis propelerų ūžesiu. Artėjant prie jūros žemė vėl pasirodė, bet jau tokia rausvai pilka, šalta. Palangoje iš lėktuvo pasitikti lietis. <...> Taip gera, kad atsiradau instituto vilos trečiojo aukšto vakarinėje pusėje, 16 kambarėje, kaip celėje. Šiemet man taip norėjosi vienumos. Fizikūros, maudymosi ir badavimo programą pradėjau iš pat 19 d. ryto, nubėgdamas nuo tilto iki pat pliažo ribos. O sekancią dieną, sekancias visas 20 dienų iš eilės nubėgdavau ir ten, ir atgal. Nuo 9 val. kūno kultūrai paskirdavau visas tris valandas. Visą dariau atžagariai: grįždavau pusryčių, kai visi eidavo į pliažą, pietaudavau, kai visi kepė saulėje, produktus pirkdavau, kai krautuvės būdavo visai tuščios. Ir taip gyvendamas žmonių skruzdėlyne – gyvenau vienas su savimi. <...> Dar buvo likusi savaitė, per kurią turėjau įtvirtinti „pasiekimus“. Bet likimas lėmė kitaip. Paskutinėmis dienomis labai sulėtėjo širdies ritmas ir bėgant, ant galo becinant, pradėjo svaihti galva. Gal kiek ir per staigiai „užlaužiau“.

Aleksandravičius paskolino knygą laisvalaikui „po darbo“. Tai 500 puslapių „Generolas de Golis“ rusų kalba. Skaičiau su didžiausiu įnirtimu. kokia tai Mačialovo parašyta. Buvo įdomu dviem aspektais: istoriniu ir mano paties tos istorijos išgyvenimu... Visa tai sudarė neišsėmiamų pergyvenimų grandinę <...> Kaiminystėje – Vyšniauskas ir Morkūnas, Aleksandravičius, Nasvytis, Mikučianis, Jusionis, Mikalauskas su savo šauniaisiais dvynekais. Tai vis draugai, malonūs žodžiu persimesti ar valandėlę praleisti. Bet vengiau ir jų. Traukė vienuma. Kankinanti vienuma, kažkoks dvasinis nuovargis, kažkoks kritimo siaubas <...> Gavau žiną apie Fondo nupirktą mano darbą iš Vilniui skirtos jubiliejinės parodos, „Pergalės“ žurnale patalpintą straipsnį (Lietuvos kultūros ministro L. Šepečio apie tapybą, kur paminėtas mano 40 kartų reprodukuotas spaudoje „Kolūkiečio steigiamasis susirinkimas“...). Bet ... kaip nemalonu, kad esi priverstas laipsniškai kristi žemyn ir žemyn. <...> Grįžau su Stočkais jų mašina namo.

1979 m. balandžio 30 d.

Nenugalimai kankina viena ir ta pati mintis,

Profesorai Vincas Dilka ir Juozas Galkus. 1995

kad visa ką darau yra baisiai beprasmiška ir baisiai nereikalinga...

1980 m. gegužės 16 d.

Į Kanadą neišleidžia

<...> Kuris laikas mano didžiausias nerimas – kodėl brolis Antanas nieko neparašo iš Kanados? <...> Atėjau į vidaus reikalų Vizų skyrių 18 val. Per daug neskubėjau, nes nuo 17 val. būna daugiausia laukiančiųjų. Prieš mane buvo aštuoneta. Išėjusi leitenantė pranešė, kad turintieji skyriaus iškvietimą gali eiti visi be eilės. Su keletu kitų suinteresuotų užėjau. Leitenantė pagal mano iškvietimą surado aplanką, ir jame trumpas Komisijos sprendimas: „Dėl sudėtingų aplinkybių pareiškimas nepatenkinamas“. <...> Galvojau pagal vokiečių patarlę: ką Dievas siunčia – yra ačiū! Gal taip ir geriausia.

1980 m. sausio 9 d. Mano profesūra Mokslo Taryboje

Vakar Mokslo Tarybos sekretorius Gudmonas painformavo papildomai, kad šiandien kviečiamas posėdis. Dar prieš 10 val. nešinas savo dokumentų papkę pristaciau prorektoriumi Adomoniui. Jis sako: viskas gerai. Jei susirinks Tarybos kvorumas, jūsų klausimą pateiksime svarstymui.

Nuotaika kaip ir prieš kiekvieną konkursą. Iš 27 Tarybos narių susirinko 22. Posėdį rektorius Gečas pradėjo įžangine informacija <...> Po to pasiūlė apsvaistyti trijų naujai priimamų dėstytojų klausimą ir pagaliau – mano.

Pirmasis pasisako piešimo katedros vedėjas prof. Morkūnas. Jis labai išsamiai išdėsto visus mano kaip dėstytojo geriausius atsiemimus darbe ir siūlo Tarybai mano profesūros klausimą pateikti Aukšč. atestacinei komisijai Maskvoje tvirtinti. Toliau kalba instituto rektorius Gečas, valf. premijos laureatas prof. Aleksandravičius, prof. Juozas Balčikonis ir prof. Mackevičius Vytautas. Pasiakymus užbaigia Architektūros katedros vedėjas prof. Mikučianis Vladas. Visų kalbėjusiųjų mintys labai jautrios, labai dalykiškos, ir aš klausaus, kaip kokio nekrologo. Matomai kraujo spaudimas pakilo ir pradėjo smelkti krūtinėje.

Balsų skaičiavimo komisijos pirmininkas prof. Budreika išdalina biuletenius, atgabenama speciali urna, ir prasideda lemiamasis momentas: būt ar nebūt! Tačiau nuo manęs tai visiškai nepriklauso, ir pataikęs pauzą, paprašau rektorių leisti iš posėdžio išeiti. Išgėrus kavos puoduką lyg ir sunormalėjau.

Kaip grįžau – mane svaikino Tarybos nariai su sėkme rinkimuose. Balsavimo rezultatai visai tie patys, kaip renkant eiti profesorius pareigas: dvidešimt už ir du prieš! Buvau labai patenkintas ir sutiktiems Tarybos nariams dėkojau už palaikymą. Slaptas balsavimas yra dalykas rimtas. Pasikliauti pasisakymais negalima, nes būna taip, kad šnekama viena, o balsuojama priešingai. Tokia nesėkmė pernai pavasarį ištiko Veiverytę, kai po visų skambių kalbų urną atidarius rasta biuletenių daugiau prieš kaip už. Pasibaigė dar vienas mano vargo etapas.

Parengė Ramunė Dilkaitė-Vaitonienė

Balandžio 28 d. posėdžiavusi Rektorius rinkimų komisija svarstė vienintelio kandidato (prof. Audriaus Klimo), pateikusio prašymą dalyvauti konkurse Rektorius pareigoms eiti, pateiktų dokumentų atitikimą nustatytiems reikalavimams, ir nutarė, kad kandidatas pateikė visus reikiamus dokumentus ir visi pateikti dokumentai atitiko nustatytiems reikalavimams.

VILNIAUS DAILĖS AKADEMIJA

INFORMACINIS BIULETENIS Nr. 4 (233) 2014 BALANDIS

Prie pavasarinės Vilnelės. V. Jankausko nuotr.

Paminklotvarkos katedrai – 15

Nors oficiali Vilniaus dailės akademijos Paminklotvarkos katedra skaičiuoja tik 15-tus metus, ji turi nemenką priešistorę ir ganėtinai komplikuoatą istoriją. Dar 1976 m. tuometinio Vilniaus dailės instituto Architektūros katedroje prof. dr. Eduardas Budreika inicijavo restauratorių rengimą pagal atskirą architektų-restauratorių mokymo programą. Praėjus daugiau nei dviem dešimtmečiams, 1997 m. Vilniaus dailės akademijos rektorius prof. Arvydas Šaltenis paskatino doc. dr. Joną Rimantą Glenžą imtis Paminklotvarkos studijų, t. y. restauratorių specializacijos, plėtros organizatoriaus-koordinatoriaus pareigų. Taip nuo 1997 m. rudens Tapybos katedros magistratūroje pradėdami rengti molbertinės tapybos restauratoriai (vadovas doc. Balys Pakštas), Monumentalios dailės katedros bakalauro studijų programoje – sienų tapybos restauravimo specialistai (vadovas Juozas Algirdas Pilipavičius), o nuo 1998 m. Skulptūros katedroje pradėta ruošti ir šios srities restauratorius (dėstytojas Albinas Kęstutis Stepšys (1925–2006)). 1999 m. jau penkiose VDA katedrose (Architektūros, Dailės istorijos ir teorijos, Monumentalios dailės, Skulptūros ir Tapybos) studentai specializavosi paminklotvarkoje. Tų metų birželį pirmoji restauratorių laida apgynė diplominius darbus: 4 molbertinės tapybos magistrai (Alvydas Mandeika, Linas Lukoševičius, Virginija Jurkaitė, Mindaugas Gabševičius) ir 2 sienų tapybos bakalaurai (Aistė Petravičiūtė, Jonas Žagorskas). Tai paskatino teikti pasiūlymą VDA Senatui įsteigti savarankišką

2013 m. rudens semestro Paminklotvarkos katedros dėstytojų kolektyvas (iš kairės): prof. Juozas Algirdas Pilipavičius, Marytė Žuromskaitė (koordinatore), lekt. Vidutė Povilauskaitė, doc. Evaldas Purlys, doc. Saulius Milašius, lekt. Linas Lukoševičius, doc. Alvydas Mandeika, prof. dr. Jonas Rimantas Glenža

Paminklotvarkos katedrą. Pritarimas buvo gautas, ir Rektorius pasirašė įsakymą nuo 1999 m. rugsėjo 15 d. (įsak. Nr. 03-05-01) įsteigti Paminklotvarkos katedrą jos vedėju paskiriant doc. dr. J. R. Glenžą. Visgi naujoji katedra pradžioje teisiškai neturėjo sau priklausiančių studentų, jos dėstytojai diegė paminklotvarkos specializacijos dalykus minėtose Architektūros, Dailės istorijos ir teorijos, Monumentalios dailės, Skulptūros ir Tapybos katedrose, kurios rodė didelį dėmesį ir geranoriškumą kultūros paveldui. Ypač tai pasakytina apie Tapybos katedros vedėją Povilą Ričardą Vaitiekūną, Monumentalios dailės katedros – Romą Dalinkevičių, Skulptūros – Gediminą Karalių, Architektūros – Juozą Palaimą, Dailės istorijos ir teorijos – Alfonsą Andriuskevičių. Pasinaudodama Tekstilės katedros pasiūlymu, Paminklotvarkos katedra parengė vieną tekstilės restauratorių magistrų laidą, o Dizaino katedra ėmė rengti daiktų (interjero elementų) restauratorius pagal atskiras specializacijos programas.

Nuo 2000 m. katedroje pradėtas vykdyti tarptautinis bendradarbiavimas. Užmegzti ryšiai su Lenkijos Torunės universiteto Paveldotyros ir restauravimo institutu. J. R. Glenža buvo pakviestas susipažinti su minėta institucija, jos studijomis, specialybėmis bei programomis. O Lenkijos studentų restauratorių grupė atliko vasaros praktiką restauruodami Vilniaus dailės akademijos Gotikos salės sienų tapybos fragmentą. Tais pačiais metais Vilniaus dailės akademijos Paminklotvarkos katedros dėstytojai parengė ir Vilniuje sėkmingai vedė dviejų savičių vasaros kursų Jungtinių Amerikos Valstijų Savanos koledžo Istorinio paveldo išsaugojimo katedros studentams: buvo skaitomos teorinės paskaitos, vykdomos praktinės užduotys bei mokomosios ekskursijos. Katedros studentai ir dėstytojai pagal įvairias tarptautines mainų programas nuolat turi galimybę tobulinti praktinius, kūrybinius ir teorinius įgūdžius Italijos, Lenkijos, Švedijos, Baltarusijos paveldotyros institucijose.

Ilgainiui Paminklotvarkos katedra parengė savarankiškas bakalauro ir magistro studijų programas, pagal kurias molbertinės ir sienų tapybos, skulptūros bei architektūros restauravimo mokymas pradėdamas nuo trečio bakalauro studijų kurso, vėliau numatant galimybę studijas tęsti antroje – magistrantūros pakopoje. Savarankiška Paminklosaugos katedros magistrantūros Dailės ir interjero restauravimo programa rengta nuo 2005 m. ir pradėjo veikti 2007 metais. Nuo 2013 m. birželio, patvirtinus naują bakalauro studijų programą, atsirado galimybė restauratoriaus specialybės studijas pradėti nuo I kurso ir įgyti pirmosios (bakalauro) ir antrosios (magistro) pakopos aukštųjų studijų diplomus. Tobulindami studijų programas, katedros dėstytojai parengė ir išleido paminklosaugos bei paminklotvarkos problematiką analizuojančių leidinių. Jie tapo puikia metodine medžiaga visiems, besidomintiems kultūros paveldu. Tai J. R. Glenžos „Nekilnojamojo kultūros paveldo apsauga ir tvarkymas“ (2002) ir K. Stepšio „Skulptūrinio dekoru technologija ir restauravimas“ (2005).

Siekiant, kad Paminklotvarkos katedros studentai įgytų kiek galint daugiau praktinės patirties, aktyviai bendradarbiaujant su įvairiomis Lietuvos paveldosaugos institucijomis (muziejais, Kultūros paveldo departamentu prie Kultūros ministerijos ir kt.) suteikiama daug galimybių padirbėti su paveldo objektais. Per 15 gyvavimo metų buvo dirbta Vilniaus Šv. Petro ir Povilo, Šventosios Dvasios bažnyčiose, Bernardinų vienuolyno ir bažnyčios ansamblyje, Vilniaus Sapiegų rūmuose, Vilniaus istorinėse kapinėse, Panemunės pilies ansamblyje, restauruotas moderno laikotarpio dekoras XX a. pradžios namuose, bendradarbiauta išsaugant Šiaulių „Aušros“, Žemaičių „Alkos“, Lietuvos dailės, Vilniaus dailės akademijos ir kitų Lietuvos muziejų molbertinės tapybos rinkinius.

Pastaraisiais metais atskirų katedros studentų veikla įvertinta specialiomis jaunųjų restauratorių premijomis: 2011 m. Joana Gelažytė gavo „Swedbank“ premiją už magistro baigiamąjį darbą „Vilniaus Bernardinų bažnyčios šiaurės sienos tapybos fragmento šalia balkono restauravimas“, o Renata Kalvaitė tapo pirmąja restauratorių Romualdo Vytauto Kaminsko ir Mildos Kaminskiene įsteigtos premijos laureate už Vilniaus Šv. Stepono bažnyčios interjero restauravimo ir atkūrimo projektą. Kitais metais (2012-aisiais) už sėkmingą akademinį procesą Kaminskų premija apdovanotas skulptūros specializacijos magistrantas Augustinas Kluoda.

Kūrybingi ir gabūs Paminklotvarkos katedros absolventai įgytas žinias ir gebėjimus pritaiko dirbdami valstybinėse paveldosaugos sistemos įstaigose, muziejuose, privačiose restauravimo įmonėse, mokslo institucijose, tyrimo centruose, užsiima privačia restauratoriaus praktika.

Dr. Dalia Klajumienė, Paminklotvarkos katedros vedėja

„Kosminė odisėja 2014“

Jaunosios kuratorės – Dovilė Daunoravičiūtė ir Rasa Kavaliauskaitė – sumanė atgaivinti Studentų meno dienas. Žvelgiant retrospektyviai, SMD būdavo proga išvysti kūrinius, kurie nebūtinai sukurti peržiūroms ar giniams, tačiau šiame projekte dalyvauja ir neseniai studijas baigę menininkai bei kviestiniai svečiai. Šių metų SMD inspiracija tapo į kosmosą paleisti pirmieji Lietuvos palydovai. Kaip kiekviena šalis nepaliaujamai nori įsirašyti į kosmoso užkariavimo istoriją, taip kiekvienas menininkas (daugiau mažiau) siekia tapti aktyviu meno lauko dalyviu, įsirašyti į meno istorijos puslapius. Taigi šio projekto rėmuose meno laukas tampa kosmosu – dar iki galo neištirta, neužkariauta platybe, o jaunieji menininkai, dar nesukūrę; įvaizdžio Lietuvos meno lauke – NSO (neatpažinti skraidantys objektai), kuriems SMD yra puiki proga pasirodyti ir tapti matomais.

„Kosminės odisėjos 2014“ metu „5 malūnų“ ekspozicinėse erdvėse, VDA Senuosiuose rūmuose, VU Planetariume ir kafeterijoje „Planeta“ vyko VDA studentų ir absolventų paroda. Surengta ekskursija po VDA kaimynės „Menų spaustuvės“ patalpas, šiuolaikinio šokio spektaklis „Contemporary?“ ir pokalbis su jaunaisiais menininkais. Taip pat vyko seminarai-diskusijos, kurių temos varijavo nuo kosmoso iki šiuolaikinio meno, VDA studentų organizuojamos akcijos-atrakai ir dirbtuvės, 2 dienas veikė Kosmitėka – pirmoji video kūrinių paroda Lietuvoje, kuri siūlė įsigyti jaunųjų menininkų darbų. Kafeterijoje „Planeta“ įvyko animacinių filmų peržiūra ir diskusija. Surengta performatyvaus meno laboratorija, suteikusi galimybę išeiti

iš tam tikrų disciplinų rėmų ir atrasti naujus kūrinio bei santykio su auditorija konceptus. Laboratorijoje dalyvavo VDA studentai, absolventai ir kviestiniai svečiai.

Parodos dalyviai: Lina Itagaki, Eglė Ruibytė, Dalia Mikonytė, Lukas Keizikas, Monika Micevičiūtė, Karolis Vaivada, Indrė Ercmonaitė, Gabija Vidrinskaitė, Dovilė Gudačiauskaitė, Ieva Gudmonaitė, Monika Gedrimaitė, Tomas Daukša, Paulius Šliaupa, Ieva Paliukaitė, Sylwia Kuznik, Dovilė Bagdonaitė, Agnė Matulevičiūtė, Anastasija Sosunova, Rūta Šimelionytė, Milda Simanavičiūtė, Laura Kuzmickaitė, Eglė Surblytė, Vilma Magelinskaitė, Gabrielė Vingraitė, Rimgailė Dručiūnaitė, Staselė Jakunskaitė, Lina Fisheye, Šarūnas Rudys, Gabrielė Šermukšnytė, Monika Vaicenavičienė, Rosanda Sorakaitė, Birutė Sagaitytė, Živilė Minkutė, Eglė Lekevičiūtė, Viktorija Antonovič ir Austėja Tavoraitė, Povilas Ramanauskas, Aistė Papartytė, Marija Strazdaitė, Gražina Eimanavičiūtė, Agnė Politikaitė, Eglė Butkutė, Raimonda Sereikaitė, Jelena Škulienė, Karolina Voicechovskaja, Pijus Cicėnas, Eglė Abromaitė, Elisa Rodriguez.

Performatyvaus meno laboratorijos dalyviai: Monika Furmanavičiūtė, Shaltmira, Simonas Nekrošus, Julija Linkutė, Valda Jurdreivičiūtė, Dovilė Bilkštienė, Donata Minderytė, Saulius Kmieliauskas, Greta Bernotaitė, Vytautas Lukšas ir Kazimieras Inčirauskas, Dovilė Karvelytė, Barbora Guželytė, Ieva Gudmonaitė, Milda Simanavičiūtė, Eglė Šidlauskaitė, Saulė Gimdžūnaitė, Goda Lukaitė ir Adelė Liepa Kaunaitė, Iwona Ogrodzka, Agnė Vaiciukevičiūtė, Vygintas Orlovas, Tadas Kanapinskas, Vitalijus Strigunovas.

Kvietiniai svečiai: Mindaugas Tendziagolskis, Ramūnas Jaras, Daina Pupkevičiūtė, Linas Liansbergis, Česlovas Lukenskas. *Mūsų inf.*

SMD parodos atidarymas Naujuosiuose rūmuose

„Performatyvaus meno laboratorijos“ atidarymas

Akimirkos iš VDA meno doktorantų apžvalginės parodos „Išklotinė“ atidarymo. V. Jankausko nuotraukos

SĖKMĖ „HABITUS BALTIJA“

Balandžio 3–5 dienomis Rygoje vyko vienas žymiausių Baltijos šalyse tarptautinis jaunųjų dizainerių konkursas „Habitus Baltija“. Šiame po atsakingos mokyklų ir organizacinio komiteto atrankos, kolekcijas pristatė net 46 dalyviai iš 11 šalių, 22 mokyklų.

Konkurso vertinimo komisijos pirmininkas – Europos dizaino instituto dėstytojas Giovanni Ottonello (Roma, Italija), nariai – dizaino ir mados ekspertė Lara Aragno Gigli (Italija), Judit Tolli – kūrybinių industrijų inkubatoriaus Didžiojoje Britanijoje „Centre for Fashion Enterprise“ (CFE) vadovė, ESMOD (Prancūzija) ir kiti vieningai skyrė VDA Kostiumo dizaino katedros IV kurso bakalaurės Ugnės Martinaitytės kolekcijai „COSMO JEZUS“ vieną iš trijų prizinių vietų. Laimėtoja gavo pakvietimus dalyvauti tarptautiniuose konkursuose „Fashion show during Cracow fashion awards 2015“ ir tarptautinio konkurso „Russian Silhouette 2015“ finale.

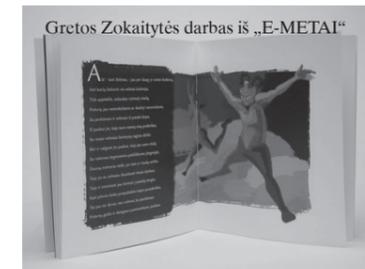
Tarptautiniame konkurse Rygoje VDA garbė tradiciškai gynė nevienu Ugnė, o gausus būrys mados dizainerių: II kurso bakalaurė Kristina Vyzaitė, IV kurso bakalaurė Janina Zibireva, Olga Listunova, II kurso magistrantai Sandra Mockutė ir Ilja Grabar ir praėjusiųjų metų absolventė Guoda Dinsmonaitė, galimybę pasirodyti tarptautiniame konkurse laimėjusi tarptautiniame jaunųjų dizainerių konkurse „Baltijos tekstilė ir oda“, praėjusių rudenį vykusiam LITEXPO rėmuose.

Pasak konkurso organizacinio komiteto narės, Kostiumo dizaino katedros vedėjos prof. dr. Jolantos Vazalinskienės, šiais metais komisija vieningai pripažino, jog Akademijoje ugdomi mados dizaineriai stovi vienoje gretoje su seniausiu Europos mados mokyklų – Prancūzijos, Italijos, Didžiosios Britanijos ir kitų auklėtiniais. VDA Kostiumo dizaino katedros studentai sulaukė kvietimų pristatyti savo kolekcijas 2015-aisiais metais vyksiančiuose konkursuose ir mados savaitėse Vokietijoje, („European Fashion Award FASH 2015“), Lenkijoje („Fashion show during Cracow fashion awards 2015“), Didžiojoje Britanijoje ir kt. *Mūsų inf.*

VILNIAUS DAILĖS AKADEMIJOS KRONIKA

Balandis

- 1 d. Telšių dailės galerijoje atidaroma Galinos Gužienės tapybos darbų paroda „Lada ir Lela“
- 4 d. Ekspozicinėse erdvėse „5 malūnai“ atiriama SMD „Kosminė odisėja 2014“
- 9 d. Galerijoje „Artifex“ atidaroma Jurgos Šarapovos paroda „Dubens dugnas“

Gretos Zokaitytės darbas iš „E-METAL“

- 14 d. Pylimo galerijoje atidaroma Ievos Skauronės tapybos paroda
- 17 d. Telšių dailės galerijoje atidaroma Evaldo Adomkaus tapybos darbų paroda „Pracitis---Ateitis ---?“
- 14 d. Galerijoje „Akademija“ atidaroma Andriaus Surgaillio fotografijų paroda „Bestiarėjus“

Teija Puranen pasakoja apie savo darbus

- 16–17 d. Senuosiuose rūmuose veikia laikina studentų video meno darbų galerija-paradutuvė „Kosmitėka“
- 22–23 d. Ekspozicinėse erdvėse „Titanikas“ vyksta

Vincas Dilka

Puslapiai iš dienoraščio (1949–1980)

Pabaiga. Pradžia Nr.228/229

Dar džiaugiuos ir tu, kad gavau iš Dailės Fondo kvietimą ateiti pasirašyti kūrybinę sutartį ir pasiimti šimtą rublių avanso. Džiaugiuos ir draugais, kad jie surado galimybę įvertinti mano tokiomis sunkiomis valandomis įteiktus eskizus <...> Ne kūrybinės mintys tuosyk vedė mane, bet nuoseklumo pareiga: kol gyvas, o broli, sėk pasėlio grūdą ir dirvos neapleisk! Šventi Kudirkos žodžiai tegyvuoja per amžius!

1971 m. gruodžio 9 d. Ušinsko parodoje

Po paskaitų su Petkevičiumi nuėjome į dailės rūmus į Stasio Ušinsko dailės parodą. Paroda didžiulė. Aš jau einu kelintą kartą, bet Petkevičius norėjo parodą pažiūrėti drauge, nes aš vienas iš pirmutinių Ušinsko mokinių, o jei pasakyti siaura specialybe, kaip tapytojo – tai aš pats pirmutinis. Buvome septynetas ar aštuonetas pirmos jo laidos studentų, bet kaip dailininkai išlikome mudu du su Surkevičiumi. Gyvas dar ir Švėgžda Jonas, bet pastarasis meno kūrybą visiškai užmetė ir verčiasi kažkur Pakruojaus apylinkėse kaip mokytojas ir smulkus saviveiklininkas.

Vaikštome po sales darbas nuo darbo ir vis stebimės neišpasakytu profesoriaus darbštumu ir kruopštumu. Keista likimo ironija: visa eilė didžiųjų sudėtingiausių rakursų plafonams kompozicijų, o gyvenime taip nesurado sau vietos. Šioje parodoje visuomenės dėmesiai daugelis šių kompozicijų buvo parodytos pirmą kartą ir, galbūt, greičiausiai vėl sugrįš į autoriaus sandėlius. Kiek darbo, kiek rūpesčių ir tai – beprasmiška baigtis.

Daug kalbėjomės su Petkevičiumi, daug aš jam pasakojau apie nuostabiuosius Ušinsko sceninius apiformimus Šekspyro „Dvyliktajai naktčiai“, operetei „Kornevilijos varpai“, dramai „Dėdės Tomo trobelė“ ir visai eilei kitų. Tai spektaklių scenovaizdžiai, kurie šiandien po 25–30 metų dar tebėra gyvi ir stulbinantys.

Prieš kelias dienas buvau sutikęs Ušinskį. Gaila žiūrėti – toks pavargęs, papurtes, liguistas. Anksčiau dėstė Kauno Polit. Institute, o statybos fakultetui persikėlus į Vilnių, vėl grįžo į mūsų Institutą. Keletą studentų turi Kauno vakariniame filiale ir vieną studentę vitražistę čia, Vilniuje. Pagalvoji, šimtas kilometrų traukinyje į čia, šimtas atgal. O jei ta studentė iš viso tą dieną neatėjo?

Ot, tau ir pradininkas Lietuvos monumentalinės tapybos ir Lietuvos pagarsėjusio vitražo kūrėjas. Pakalba. Atsidūsta. Nusibraukia prakaituotą kaktą ir viskas.

1971 m. gruodžio 13 d.

Šio mėnesio 15 baigiamas mokslas Pramonės gaminių modeliavimo V kurse. Atėjęs į

AKADEMIJOS ŽMONĖS

Dizaineris prof. dr. Vytautas Kibildis

„Performatyvaus meno laboratorija“

- 23 d. Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos galerijoje atidaroma Grafino dizaino katedros studentų paroda „E-METAL“
- 23–29 d. VDA bibliotekoje vyksta 14-osios Nacionalinės bibliotekų savaitės „Biblioteka – vienas pasaulis, daug istorijų“ renginiai
- 26 d. Taikomosios dailės muziejuje vyksta VDA choro 30 metų jubiliejinis koncertas. Dalyvauja Estijos dailės akademijos kamerinis choras ir Latvijos dailės akademijos kamerinis choras „Senais kalns“
- 26 d. Kultūros bare „Kablys“ vyksta madų šou „VDA Kostiumo katedros avangardas“
- 29 d. Galerijoje „Artifex“ atidaroma suomių tekstilės menininkės ir dizainerės Teija Puranen paroda „Atspindys ir pažanga“
- 30 d. Parodų centre „Titanikas“ atidaroma VDA meno doktorantų apžvalginė paroda „Išklotinė“
- 30 d. Bendro VDA ir TSPMI diskusijų ciklo „Politika ir menas“ renginys „Maištas TSPMI“